

Κριτήριο Τράπεζας Θεμάτων: 15258**Θεματική Ενότητα: Διαδρομές στο χώρο της Τέχνης**

A. Μη λογοτεχνικό κείμενο

A1. α. Η πεζογραφία είναι άσκηση στη μοναξιά και το σενάριο άσκηση στη συνύπαρξη, σύμφωνα το κείμενο, γιατί ο συγγραφέας χρειάζεται απομόνωση και πνευματική συγκέντρωση για να το γράψει. Κατόπιν, όμως, για να υλοποιηθεί σε ταινία απαιτείται αποδοτική συνεργασία πολλών καλλιτεχνών και τεχνικών στη διάρκεια του γυρίσματος αλλά και στο στάδιο της επεξεργασίας. Πολύ συχνά σελίδες σεναρίου αντικαθίστανται εξαιτίας μιας κίνησης ενός ηθοποιού ή και κομπάρσου. (64 λέξεις)

A1. β. Η μαγική τέχνη του Κινηματογράφου!

A2.α.

1. ο σκηνοθέτης-καπετάνιος που οδηγεί το ταξίδι στις εικόνες.
 2. προσθέτουν τη δική τους γραφή ο μουσικός και ο μοντέρ
 3. και ο μοντέρ, που βάζει την τελεία.
- Ο καπετάνιος οδήγησε το καράβι στο λιμάνι.
 - Η γραφή του μαθητή θέλει διόρθωση.
 - Βάζουμε τελεία στο τέλος μιας περιόδου.

A2.β.

1. το «ξαναγράφουν»= εισαγωγικά για μεταφορική χρήση της λέξης.
2. ο σκηνοθέτης-καπετάνιος = ενωτικό σε ονοματικά σύνολα που αποτελούνται από δύο ομοιόπτωτες λέξεις με ιδιαίτερη σημασιολογική σημασία.
3. «κλέβει» = εισαγωγικά για μεταφορική χρήση μιας λέξης.

A3.

Υποδείξεις της Τράπεζας Θεμάτων

Ως προς το επικοινωνιακό πλαίσιο (επίσημη επιστολή) λαμβάνουμε υπόψη:

δομή: απαιτείται ανάλογη προσφώνηση και αποφώνηση, ονοματεπώνυμο και ιδιότητα (πρόεδρος του δεκαπενταμελούς μαθητικού συμβουλίου) εν είδει υπογραφής, ύφος λόγου: σοβαρό, επίσημο,

Έξυπνα και Εύκολα!

www.arnos.gr info@arnos.gr

γλώσσα: αναφορική/κυριολεκτική λειτουργία,

περιεχόμενο: η επιστολή πρέπει να περιλαμβάνει τα εξής:

- α. επίσημη πρόσκληση της Ιωάννας Καρυστιάνη στην Ημερίδα του σχολείου με θέμα «Η σύγχρονη τέχνη πάει σχολείο»,
- β. ανάπτυξη απόψεων για τη μαγεία του κινηματογράφου,
- γ. ανάπτυξη απόψεων για τη σημασία του κινηματογράφου ως μορφής τέχνης που αγγίζει τη σύγχρονη νεολαία.

Ο/Η μαθητής/τρια μπορεί να εμπλουτίσει την επιστολή και με στοιχεία/ θέσεις από το κείμενο αναφοράς, χωρίς, ωστόσο να αντιγράφει άκριτα ή/και αυτολεξεί όσα παρατίθενται σε αυτό.

Ενδεικτικοί άξονες ανάλυσης:

α. στον πρόλογο περιλαμβάνονται:

- ιδιότητα γράφοντος: πρόεδρος του δεκαπενταμελούς μαθητικού συμβουλίου του Χ ΕΠΑΛ,
- αφορμή επιστολής: ανάγνωση αποσπάσματος από το «Σημείωμα» του βιβλίου της Ιωάννας Καρυστιάνη «Νύφες», στο οποίο περιλαμβάνεται το σενάριο της ομότιτλης ταινίας του Παντελή Βούλγαρη, εντυπωσιασμός από το γεγονός ότι η ταινία ήταν υποψήφια για Όσκαρ,
- σκοπός επιστολής: πρόσκληση στη συγγραφέα να συμμετάσχει στην Ημερίδα του σχολείου με θέμα «Η σύγχρονη τέχνη πάει σχολείο»,
- σύνδεση με τα ζητούμενα β και γ.

β. απόψεις για τη μαγεία του κινηματογράφου:

η μεγάλη δύναμη της εικόνας συνεπαίρνει τον θεατή, αποτελεί προϊόν γόνιμου συγκερασμού διαφόρων μορφών τέχνης (φωτογραφία, μουσική, υποκριτική, σκηνογραφία κ.λπ.).

γ. απόψεις για τη σημασία του κινηματογράφου ως μορφής τέχνης που αγγίζει τη σύγχρονη νεολαία:

- είναι μια μορφή τέχνης που απαιτεί συλλογικότητα, αφού είναι αναγκαίες διάφορες και διαφορετικές ειδικότητες επαγγελματιών, για να ολοκληρωθεί,
- αξιοποιεί όλα τα σύγχρονα ψηφιακά και τεχνολογικά επιτεύγματα, που συναρπάζουν τους νέους, για να αποδώσει το σενάριο,
- συνιστά για τη νεολαία τη σύγχρονη μορφή λογοτεχνίας,
- διακρίνεται από ταχύτατη εξέλιξη και ανανέωση,
- αποκτά ολοένα και περισσότερο επιδραστική δύναμη: οι ταινίες αποτελούν αντικείμενο συζήτησης πολύ καιρό πριν και μετά από την παρουσίασή τους.

Ενδεικτική Απάντηση

7/2/2023

Αξιότιμη κυρία Ιωάννα Καρυστιάνη,

Ως πρόεδρος του δεκαπενταμελούς μαθητικού συμβουλίου του ... ΕΠΑΛ και μετά την ανάγνωση αποσπάσματος από το «Σημείωμα» του βιβλίου σας «Νύφες», αποφασίσαμε να σας προσκαλέσουμε να λάβετε μέρος στην Ημερίδα του σχολείου μας με θέμα «Η σύγχρονη τέχνη πάει σχολείο».

Έξυπνα και Εύκολα!

www.arnos.gr info@arnos.gr

Όπως γνωρίζετε ήδη, η μαγεία του κινηματογράφου είναι τεράστια, γιατί η δύναμη της εικόνας συνεπαίρνει τον θεατή, τον οδηγεί σε φανταστικούς κόσμους και ήρωες. Όπως δεν αρκεί ένα μολύβι για να δημιουργηθεί ένα λογοτεχνικό κείμενο, έτσι και στον κινηματογράφο δεν αρκεί η τεχνολογία, αλλά απαιτείται επιστράτευση της ευαισθησίας, της φαντασίας και της αισθητικής των συντελεστών του. Το βασικό χαρακτηριστικό του κινηματογράφου είναι ότι αποτελεί μια συμφωνία μεταξύ της τέχνης και της τεχνολογίας. Αυτό ακριβώς το χαρακτηριστικό τον καθιστά, ίσως, τη δημοφιλέστερη τέχνη.

Φυσικά είναι μια μορφή τέχνης που αγγίζει τη σύγχρονη νεολαία, γιατί χρειάζεται σύμπνοια και συλλογικότητα μεταξύ των καλλιτεχνών και των τεχνικών για να υλοποιηθεί. Ακόμα, αξιοποιεί όλα τα σύγχρονα ψηφιακά και τεχνολογικά επιτεύγματα, για να αποδοθεί σωστά το σενάριο, κάτι που αρέσει ιδιαίτέρως σε μας τους νέους. Εξάλλου, στην εποχή της ταχύτητας που ζούμε, ο χρόνος για διάβασμα λογοτεχνικών βιβλίων είναι περιορισμένος. Ο κινηματογράφος αποτελεί, επομένως, για τη νεολαία τη σύγχρονη μορφή λογοτεχνίας. Οι ταινίες γίνονται αντικείμενο συζήτησης μεταξύ μας.

Για όλους αυτούς τους λόγους θα θέλαμε να μάς τιμήσετε με την παρουσία σας στην ημερίδα μας.

Με τιμή,

Β. Δ. πρόεδρος του δεκαπενταμελούς μαθητικού συμβουλίου του ... ΕΠΑ.Λ.

[239 λέξεις]

Β. Λογοτεχνικό κείμενο

B1. Ο ποιητής υποστηρίζει ότι οι κινηματογραφικές εικόνες μοιάζουν με ποταμό που τρέχει. Αυτό ακριβώς γοητεύει τους θεατές. Η κάθε εικόνα είναι αυτοτελής, ενώ η συνεχής ροή τους – και όχι τόσο το νόημά τους – προκαλεί το ενδιαφέρον. Φαίνεται καθαρά ότι η μαγεία της εικόνας και τα οράματα που κινούνται μπροστά μας θέλγει το ποιητικό υποκείμενο. Επομένως, ο κινηματογράφος αποτελεί για αυτό μια μορφή ποίησης. (63 λέξεις)

B2. α. Είναι προστακτικές που σημαίνουν, στα αγγλικά και τα γαλλικά αντίστοιχα, το τέλος της λήψης ενός κινηματογραφικού πλάνου. Μπαίνει θαυμαστικό για να δείξει την ένταση και τα συναισθήματα που υπάρχει στο τέλος του γυρίσματος.

B2.β.

Το ποίημα εντάσσεται στη μοντέρνα ποίηση γιατί έχει ως βασικό χαρακτηριστικό την αμφισβήτηση κάθε κανόνα. Ο στίχος γίνεται ελεύθερος, καταργούνται η ομοιοκαταληξία, το μέτρο κι ο ορισμένος αριθμός συλλαβών ανά στίχο («Σαν ποταμός που ρέει/Η σαν κορδέλλα που εκτυλίσσεται»).

Έξυπνα και Εύκολα!

www.arnos.gr info@arnos.gr

Ο λόγος πλησιάζει περισσότερο τον πεζό με χρήση καθημερινού λεξιλογίου και οι λέξεις συνδυάζονται μεταξύ τους πρωτότυπα (π.χ.«Και ουδέποτε χάνεται ο ειρμός Όχι στο νόημα μα στη μαγεία Όσο και αν ρέουν τα καρρέ Βωβού ή ομιλούντος»).

B3.

1.

Υποδείξεις Τράπεζας Θεμάτων

Το ποιητικό υποκείμενο αποδίδει στις κινηματογραφικές εικόνες τις εξής διαστάσεις:

- μοιάζουν με ποταμό που ρέει «Ή σαν κορδέλλα που εκτυλίσσεται»,
- σ' αυτές στηρίζεται η μαγεία του κινηματογράφου, είτε είναι βωβές είτε ομιλούσες,
- κάθε εικόνα διακρίνεται από αυτοτέλεια «Με άκραν συνέπειαν στον εαυτόν της Φθάνη να ζη πλήρη ζωή η κάθε μια»,
- ο ειρμός των εικόνων και η αίσθηση που του δημιουργούν προκαλεί το ενδιαφέρον του θεατή, όχι το νόημά τους: «Τα μυστικά του σινεμά - Δεν είναι στο νόημα μα στην αλήθεια που έχουν - Τα ορατά οράματα κινούμενα μπροστά μας - Παράλογα ή λογικά» → ο κινηματογράφος συνιστά μια μορφή ποίησης,
- η σημασία που αποδίδει το ποιητικό υποκείμενο στην κινηματογραφική εικόνα γίνεται πρόδηλη από την επανάληψη των λέξεων «εικόνα», «εικόνες» σε όλο το κείμενο.

Ως προς το δεύτερο ερώτημα η εκφώνηση απαιτεί την καταγραφή προσωπικών εκτιμήσεων, προφανώς βιωματικής προέλευσης, αρκεί να είναι σαφείς και ολοκληρωμένες εκφραστικά και νοηματικά.

Ενδεικτική Απάντηση

Το ποιητικό υποκείμενο αναφέρει για τις κινηματογραφικές εικόνες ότι μοιάζουν με ποταμό που ρέει («Ή σαν κορδέλλα που εκτυλίσσεται») και γι' αυτό ακριβώς ο κινηματογράφος τους μαγεύει όλους. Κάθε εικόνα του είναι τέλεια, ενώ η σειρά που διαδέχεται η μια την άλλη ελκύουν το ενδιαφέρον των θεατών («Τα μυστικά του σινεμά - Δεν είναι στο νόημα μα στην αλήθεια που έχουν - Τα ορατά οράματα κινούμενα μπροστά μας»). Το ποιητικό υποκείμενο δίνει μεγάλη σημασία στην τέχνη της εικόνας του κινηματογράφου. Περνώντας δυο ώρες ξεγνοιασιάς μπροστά από μία οθόνη που πλημμυρίζει με εκατοντάδες εικόνες το λεπτό, ο θεατής αποχωρεί ικανοποιημένος. Ανοίγει ένα παράθυρο στην ψυχή του σε έναν καινούργιο κόσμο, της φαντασίας, των σκέψεων και ονείρων. (113 λέξεις)

2.

Υποδείξεις Τράπεζας Θεμάτων

Έξυπνα και Εύκολα!

www.arnos.gr info@arnos.gr

Θετικά αξιολογούνται:

- Δήλωση των προσώπων που συμμετέχουν στον διάλογο.
- Ύφος λόγου: άμεσο, οικείο, προσωπικό, τόνος εξομολογητικός (α' και β' ενικό πρόσωπο).
- Χρήση εισαγωγικών όπου εντάσσονται τα λόγια των συνομιλητών ή παρουσία παύλας πριν από τα λόγια τους.

Ο/Η μαθητής/τρια αναμένεται να αποδώσει από την προσωπική του οπτική γωνία τα θετικά στοιχεία που έχει επισημάνει σε μια ταινία επιλογής του/της, παρουσιάζοντάς τα ως λεγόμενα δικά του ή του/της συνομιλητή/τριας του/της. Είναι αυτονόητο και θεμιτό την προσωπική κριτική να συνοδεύουν και οι συναισθηματικές αντιδράσεις που προκάλεσε η ταινία.

Ενδεικτική Απάντηση

Διάλογος για την πρώτη ταινία «Ο Πόλεμος των Άστρων»

- Εγώ νομίζω ότι η πρώτη ταινία *Ο Πόλεμος των Άστρων* είναι μια επική περιπέτεια επιστημονικής φαντασίας σε ένα μυθικό σύμπαν.
- Η ταινία που είδαμε έκανε πρεμιέρα το 1977 και αμέσως γνώρισε μεγάλη επιτυχία.
- Μου αρέσει που ο σκηνοθέτης Τζωρτζ Λούκας χρησιμοποιεί υπερφυσικά στοιχεία, όπως ιππότες, μάγισσες και βασιλοπούλες, χαρακτήρες που συναντούμε στα παραμύθια .
- Να ξέρεις ότι ο *Πόλεμος των Άστρων*, ως πολιτιστικό φαινόμενο, σημάδεψε την τελευταία τριακονταετία. Και οι έξι ταινίες της σειράς είναι στις πενήντα εμπορικότερες όλων των εποχών.
- Βέβαια. Από την πρώτη ταινία του 1977 γεννήθηκαν πέντε ακόμη ταινίες, ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά σήριαλ, βιβλία, κόμικς, ευχετήριες κάρτες και επιτραπέζια παιχνίδια.
- Ακόμη το σύστημα αξιών των Τζεντάι - το τάγμα των πολεμιστών μοναχών, «φρουρών της ειρήνης και της δικαιοσύνης στον γαλαξία» - παίρνει στοιχεία πολλές θρησκείες. Οι οπαδοί τους αυξάνονται, έχοντας κάνει τον τζενταϊσμό καινούρια θρησκεία. (143 λέξεις)